PERCEPȚIA POPULAȚIEI REPUBLICII MOLDOVA PRIVIND POLIȚIA COMUNITARĂ

Ana ȘVEȚ (CHIȚANU)

CZU: 351.74:070(478) av.chitanu@gmail.com

This master dissertation describes people's perceptions about community police, its significance, its mandatory attributes etc. This study shows that community police is perceived as maintaining public order and obeying the law. The mediatic analysis shows that the approach to police in mass media usually bears a neutral aspect. A community-police partnership can be implemented via: a police-community dialogue, ensuring public order via community cooperation, more visible area patrolling.

Schimbările care au loc în societatea noastră, atât de rapide și pe alocuri cu consecințe nefaste, îngrijorează populația. Pentru a răspunde așteptărilor populației, multe țări au cunoscut ample restructurări în activitatea poliției, adoptând în acest sens conceptele „poliția comunitară", „poliția de proximitate" sau „poliția locală". Noua formă de poliție a fost percepută drept „parte" a tendinței de modernizare, demilitarizare și descentralizare a instituției polițienești [1, p.3].

În Republica Moldova, populația se simte afectată de siguranța ei atât în locurile publice, cât și acasă. Un sondaj, în acest sens, a fost realizat de către CBS-AXA la comanda Institutului de Politici Publice. Cu referire la percepțiile privind nivelul de siguranță, aproape jumătate dintre cetățenii intervievați (46%) au relatat că apreciază nivelul de siguranță la fel ca și acum 2 ani. Pe de altă parte, majoritatea colaboratorilor de poliție participanți la studiu (50,3%) sunt de părerea că populația se simte într-o oarecare măsură mai în siguranță [2, p.5-9]. O altă problemă pentru care tema poliției comunitare este actuală și importantă pentru Republica Moldova – scăderea prestigiului poliției în rândul populației.

Presa din Republica Moldova, într-o manieră sau alta, ține să sublinieze imaginea poliției și statutul polițistului la rezolvarea problemelor comunitare. Pornind de la această idee, am încercat să stabilim care este imaginea poliției în presa moldovenească. Pe perioada instituirii stării de urgență (17 martie-15 mai 2020), am

realizat analiza de conținut a știrilor din mass-media din Republica Moldova cu privire la implicarea poliției în combaterea virusului de tip nou COVID-19, fiind analizate două portaluri de nivel național (agora.md și diez.md) și două portaluri de nivel regional (unghiul.com, gagauzinfo.md).

Prin utilizarea instrumentelor de analiză SEO oferite de brand24.com, a fost stabilit numărul exact de știri din mass-media din Republica Moldova cu tematică polițienească, precum și menționarea poliției în rețelele sociale. Astfel au fost depistate pe perioada stării de urgență (17 martie-15 mai 2020): 1680 știri cu tematică polițienească dintre care 103 – cu caracter pozitiv, iar 406 – cu caracter negativ. În urma analizei de conținut a celor patru portaluri de știri, au fost identificatE patru tipuri de percepții cu privire la implicarea poliției în combaterea COVID-19 pe perioada stării de urgență:

a. Percepția pozitivă a implicării poliției (diez.md);
b. Percepția neutră (agora.md);
c. Percepția mai mult negativă a implicării poliției (unghiul.com);
d. Percepția neutră spre negativă (gagauzinfo.md).

În perioada 1-30 aprilie 2020, a fost realizat studiul privind importanța poliției comunitare în Republica Moldova. Datele studiului au arătat că populația este nemulțumită de activitatea poliției. Privitor la problemele cu care se confruntă poliția, au fost menționate trei mari lacune ale instituției:

1) corupția – pentru 37,1% dintre persoanele chestionate.
2) nivel profesional scăzut – pentru 19,3%.
3) insuficiența de personal – pentru 11,5% dintre respondenți.

Urmare a acestor lacune, se atestă că un nivel de încredere în organele poliției scăzut: aproximativ 56% au o mică încredere, în timp ce peste 20% au multă încredere.

Studiul a permis identificarea modalităților de îmbunătățire a relației dintre poliție și public:

1) existența unui dialog între poliție și public (36,7%);
2) prin acțiuni de asigurare a ordinii publice în cooperare cu publicul (27, 1%);
3) printr–o patrulare mai vizibilă a sectorului (21%);

Rezultatele ne indică că populația își dorește o cetățenie activă care ar ajuta poliția să găsească mult mai ușor soluții pentru problemele aparent dificile. De asemenea, răspunsurile locuitorilor or.Chișinău ne orientează spre alte atribuții decât cele cunoscute că ar ține de activitatea poliției.

Prin analiza detaliată a cadrului normativ al Republicii Moldova, referitor la activitatea poliției comunitare [3, p.3-8] se identifică rolul și atribuțiile acesteia. Conform hotărârii, poliția comunitară ar avea trei atribuții primordiale: a) primirea, audiența și cooperarea cu membrii comunității, b) supravegherea comunității și c) cooperarea cu alte instituții și organizații. Studiul a relevat că peste 50% dintre respondenți au menționat că atribuția de bază a poliției comunitare ar trebui să fie respectarea legii și menținerea ordinii și 19% – patrularea sectorului. Cei mai mulți dintre respondenți au fost de părerea că, în primul rând, noua formă de poliție ar trebui să cunoască foarte bine teritoriul și populația deservită din zona de responsabilitate (63,8%); poliția comunitară ar purta un dialog constructiv pentru stabilirea unei colaborări eficiente între poliție și membrii comunității (83,6% dintre respondenți au menționat acest fapt). Poliția comunitară, după părerea publicului, ar mai trebui să preia sarcinile asistențiale: să lucreze cu grupuri marginalizate ca copii orfani (28,1% dintre respondenți), femei singure cu copii (24%), cerșetori (24%) sau persoane în etate (11%).

Necesitatea poliției comunitare în Republica Moldova se face confirmată atât de comunitate, cât și de experți în domeniu. Astfel „polițistul de sector este supraîncărcat cu sarcini foarte variate.... Din această cauză nu-și poate îndeplini corespunzător rolul de sprijinitor al comunității. Acesta deține și atribuții de constatare, care îl îndepărtează și mai mult de misiunea sa, ce trebuie să fie conformă modelului „Community Policing" [4, p. 22-43].

În baza datelor cercetării putem menționa necesitatea de a interveni în vederea sporirii încrederii populației în poliția comunitară. Astfel, se ***recomandă***: modificarea cadrului normativ care să asigure monitorizarea și evaluarea activității polițienești comunitare; îmbunătățirea procesului de instruire profesională a polițiștilor; organizarea unui curs de asistență socială pentru polițiștii de sector;

organizarea unor sesiuni de informare a populației cu privire la diverse aspecte ale problemelor comunitare; crearea de consilii comunitare care să lucreze mai îndeaproape cu poliția; organizarea de discuții tematice privind rolul polițistului, importanța poliției pentru societate etc. în fiecare școală; crearea de emisiuni cu tematica polițienească comunitară cu scop de informare și promovare a noului concept de poliție etc.

Referințe:

1. FRANCOPOL. *Guide: La police de proximité, un concept appliqué à la Francophonie.* Montréal, 2015. 66 p. ISBN 978-2-9815673-0-7.
2. CIUMAC, I., VIERU, P., VLĂDICESCU, N. *Raport de monitorizare: Implementarea la nivel local a concepției privind activitatea polițienească comunitară.* Chișinău, 2020.
3. Hotărârea nr. 100 pentru aprobarea Concepției și a Planului de acțiuni pe anii 2018-2020 privind activitatea polițienească comunitară. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* 2018, nr. 33-39.
4. BARBĂROȘIE, A., PÂNTEA, I. *Raport analitic: Activitatea polițienească în Republica Moldova. Percepții interne și externe*. Chișinău, 2019.